

Nr 300

Av herr Nilsson i Bästekille m. fl., om ökat anslag till Föreningen för växtförädling av fruktträd.

Föreningen för växtförädling av fruktträd arbetar sedan år 1942 på framskaffandet av förbättrade sorter av fruktträd och bärväxter. Denna uppgift måste i såväl yrkes- som husbehovsfruktodlingens intresse tillmätas största betydelse. Inte minst i vårt eget land har växtförädling av åkerbruksväxter i form av nya sorter skapat oöverskattbara värden. Motsvarande stora framsteg äro med all säkerhet att vinna även när det gäller frukt och bär. Det till buds stående sortimentet uppvisar svåra brister och är till inte ringa del orsak till den kris fruktodlingen i vårt land råkat in i. I betraktande av att en stor del av vårt lands fruktodling, kanske $\frac{2}{3}$, bedrivs som ett värdefullt komplement till mindre lantbruk (jämför Småbruksutredningen, SOU 1955: 7) inses betydelsen av föreningens verksamhet även för småbrukens lönsamhet.

Redan nu, sedan institutionen varit verksam under ej stort mer än ett tiotal år, har ett mycket värdefullt och lovande förädlingsmaterial frambragts, och om ett par år kommer en rad försökssorter av olika växtslag att stå redo att prövas på olika platser i landet. Om sålunda institutionens arbetsuppgifter synas kunna genomföras på ett tillfredsställande sätt har dock styrelsen under nästan hela den tid föreningen varit verksam haft stora svårigheter att kämpa med då det gällt att anskaffa nödiga driftmedel. Samtidigt som möjligheterna att utverka enskilda medel under hand avsevärt minskats, har genom de senaste årens prishöjningar och lönerörelser institutionens ekonomi ytterligare försämrats, så att för år 1955 ett driftunderskott på ca 29 000 kronor uppstått, trots att verksamheten begränsats till vad som varit oundgängligen nödvändigt och även i övrigt största sparsamhet iakttagits. Endast till en del, 6 900 kr., kan detta belopp täckas av tillgängliga reservanslag, varför ett underskott av 22 000 kr. kvarstår.

För verksamhetsåret 1956 har föreningen för att täcka beräknade kostnader måst ansöka om ett statsbidrag med 150 000 kr. Det var då styrelsens förhoppning att 1953 års växtförädlingsutredning skulle hinna inkomma med sitt betänkande så att hänsyn till de däri föreslagna åtgärderna skulle kunna tagas vid förberedandet av årets statsbudget. Så blev emellertid ej fallet. Departementschefen har därför avstyrkt höjning av årsanslaget med hänvisning till att resultatet av utredningen ännu ej förelåg.

Efter detta har emellertid denna utrednings yttrande färdigställts och offentliggjorts. Ehuru det vid årets riksdag ej kan bli fråga om att behandla alla de i denna utredning föreslagna åtgärderna, synes det oss att viss hänsyn bör tagas till vad som i denna utredning säges beträffande institutionen Balsgårds fortbestånd och anslagsbehov. Avsnittet 4 i den del av utred-

ningen som berör Balsgård börjar: »Upprätthållandet av eu förädlingsverksamhet på fruktträds- och bärväxtodlingens område torde genom vad i nästföregående avsnitt anförts få anses ha tillfyllestgörande motiverats. Sådana värdefulla resultat ha redan vunnits och kunna i än högre grad inom en nära framtid förväntas, att det ur det svenska folkhushållets synpunkt vill synas angeläget, att här ifrågavarande förädlingsverksamhet beredes möjlighet att fortbestå och vidareutvecklas.» I avsnittet 6 A heter det vidare: »Det har av utredningen redan framhållits, att det ur allmän synpunkt synes angeläget, att verksamheten vid Balsgård gives möjlighet att fortgå. En begränsning av verksamheten och en nedskärning av arbetsprogrammet i kostnadsbesparande syfte skulle, såvitt utredningen kan finna, allvarligt äventyra både uppnådda och förväntade arbetsresultat. Den ovan företagna analysen av Balsgårds ekonomi samt inventeringen av olika tänkbara utvägar att trygga driften vid anstalten synes giva vid handen, att detta icke är möjligt utan att institutionen beredes ökat stöd från statens sida.» och längre fram: »Genom de föreslagna stadgeändringarna beredes staten ett avgörande inflytande på handhavandet av föreningens angelägenheter och verksamheten vid Balsgårdsinstitutionen. Samtidigt markeras det allmännas ansvar för denna förädlingsanstalt och dess fortbestånd. Som en konsekvens av att anstalten härigenom erhåller samma halvstatliga karaktär som fallet är med Sveriges utsädesförenings institutioner bör följä att staten, så länge verksamheten vid anstalten bedrives i skälig omfattning och på tillfredsställande sätt, ställer för driften nödiga medel till förfogande, sedan huvudmannaföreningens övriga intäkter beräknats.» Och slutligen säges i avsnittet 6 C: »Förutsättningen för en i enlighet härmed stabiliserad stat är under alla förhållanden dock ofrånkomligen den, att statsbidraget höjes med 70 % av nu utgående belopp, eller från 100 000 till 170 000 kr.»

Det torde få ankomma på nästa års riksdag att taga ställning till utredningens resultat i sin helhet, men redan nu synes det — i betraktande av vad som i denna ingående och sakliga utredning framkommit — betänkligt att tilldela institutionen Balsgård ett uppenbarligen otillräckligt årsbidrag samtidigt som täckning för fjolårets underskott saknas. Årsanslaget borde höjas med storleken på det uppkomna underskottet eller 30 000 kronor.

Vi vilja därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för verksamhetsåret 1956 bevilja Föreningen för växtförädling av fruktträd ett anslag med 130 000 kronor samt dessutom ett anslag med 22 000 kronor för täckande av 1955 års kvarstående underskott.

Stockholm den 26 januari 1956

Jöns Nilsson
i Bästekille

Nils G. Hansson
i Skegrie

Filip Kristensson
Osby

Karl Jönsson
Gårds Köpinge

Arvid Nilsson
i Lönsboda

Eva Karlsson